

Llotja al Liceu i torre a Cardedeu

Una exposició repassa la petjada del modernisme d'estiu a Cardedeu

Cardedeu

Irene Rofes

“Un palco al Liceu i una torre a Cardedeu.” Així comença l'exposició sobre l'estiu a Cardedeu entre l'any 1850 i el 1950, que va transformar Cardedeu paisatgísticament, i també en termes culturals i socials. Fins a l'1 d'octubre, la mostra repassa aquesta època al Museu Arxiu Tomàs Balvey. S'hi poden veure objectes de viatge i fotografies de l'estiu a Cardedeu i en altres pobles del Maresme i del Vallès Oriental –que formen la part itinerant de la mostra–, així com una sala dedicada a l'impacte que va tenir el modernisme d'estiu a Cardedeu exclusivament.

L'exposició està dividida en tres fases: el viatge d'anada, amb algun exemplar dels vestits que duïen per no embrutar-se les robes bones, les festes i l'interior de les cases. Cadascuna explica amb objectes com era aquella forma de vida. El fenomen de l'estiu a Cardedeu estava protagonitzat pels membres de les classes benestants de Barcelona; més concretament, per les dones, els infants, el personal del servei i les persones grans de la casa. L'home continuava anant a treballar

L'arribada del tren l'any 1860 va fer més accessible el poble

cada dia, però això era important que el poble tingués certa proximitat amb la capital. Així, tots els llocs per on passa l'exposició itinerant estan a un radi d'uns 50km de Barcelona.

L'ARRIBADA DEL TREN

Cardedeu, però, no només era un lloc d'interès per aquesta proximitat. També era atractiu per l'arribada del tren el 1860, que el feia més accessible, per l'entorn rural situat a prop del Montseny i per l'aire fresc i sec que s'hi respirava. En aquella època eren novetats els anomenats “plans higienistes”, uns nous plantejaments mèdics que proposaven a la gent de ciutat sortir-ne per respirar aire pur i millorar la seva salut. De la mateixa manera, als pobles de costa hi anaven els

La família Llibre al jardí de la casa d'estiu de la plaça de Sant Joan a principis del segle XX

Estiu a Cardedeu al bosc de Ca n'Eres Vell, a principis del segle XX

Envelat de ball per a la colònia d'estiu a Cardedeu, cap a l'any 1900

barcelonins per respirar aire de mar.

Alguns estiu a Cardedeu feien construir una casa i fins i tot una torre amb jardí a Cardedeu i l'arquitecte per excel·lència era Manuel Joaquim Raspall. Com que va coincidir amb el període del moviment artístic del Modernisme, actualment hi ha un gran patrimoni modernista al poble. El llegat de l'estiu a Cardedeu comença amb l'Alqueria Cloèlia (la primera casa que es va construir), i segueix amb la Casa Viader, la Casa Amat i, fins i tot, el que avui dia són el Museu i l'ajuntament.

Així com en alguns llocs, com la Garriga o Argenteo, es van establir colònies d'estiu a Cardedeu, on donaven els magnífics jardins, i allà es diu que van crear la seva pròpia rambla. A més, seguien sense formar part de les mateixes esferes socials i, quan es relacionaven, ho feien des d'una desigualtat de poder: normalment els vilatans havien de servir i abastir els forans. Hi havia un rebuig incipient donat per la impressió sociocultural però, com afirmen alguns testimonis en una part de l'exposició en format audiovisual: “Els forasters eren ben rebuts si ells també eren bé els cardedeuencs.”

Una figura cardedeuenc molt important que es rela-

Tomàs Balvey editava fulletons de la Sociedad de Atracció de Forasters

cionava amb els estiu a Cardedeu més rics culturalment era Tomàs Balvey. Ell anunciava l'arribada dels barcelonins i feia promoció de l'estiu a Cardedeu. Editava fulletons de la Sociedad de Atracción de Forasteros, on celebrava les excel·lències del poble: “*Son de gran valor sus condiciones climatológicas, hídricas y tipográficas, su situación poco distante de la capital, y los recursos de que [sic] se ha hecho mérito.*”

Finalment, la mostra comenta l'evolució d'un estiu a Cardedeu a un turisme de masses, gràcies a la democratització de les vacances. Es considera que l'impacte de l'estiu a Cardedeu ha sigut sobretot positiu, i també per les petjades urbanístiques i arquitectòniques.